

РЕШЕНИЕ

№ 15773

гр. София, 09.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35 състав, в
публично заседание на 16.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петър Савчев

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **11583** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Производството е образувано по жалба на М. Д. Г., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на И., съд. адр. [населено място] 1527, [улица], партер срещу Решение № 10341/01.10.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, с което, на основание чл. 75, ал. 1, т.т. 2 и 4 от ЗУБ, на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Твърди незаконосъобразност на решението, поради противоречието му с материалния закон. Моли отмяна на решението.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена.

Прокуратурата не взима становище.

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което следва да се разгледа по същество.

Съдът, като взе предвид твърденията на страните и прецени събраните доказателства по реда на чл. 168 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна при цялостна проверка на основанията за законност на акта по чл. 146 от АПК:

Обжалваното решение е постановено във формата и от органа по чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, поради което е валидно.

Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ [статут на бежанец](#) в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се

ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Жалбоподателят е подал молба за предоставяне на международна закрила вх. № В-13-860/26.07.2024 г. пред ДАБ при МС. ДАБ при МС е провела процедура по 63а от ЗУБ, като е поканила и провела интервю с жалбоподателя, събрала е и други писмени доказателства във връзка с произнасяне по молбата. Правилно е обжалваното решение, което съобразява, че за жалбоподателя не са налице основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, защото видно от отговорите по интервюто, той не заявява, че е обект на преследване по признаците по чл. 8, ал. 1 то ЗУБ. Жалбоподателят посочва, че той е бежанец от несигурното положение в И. след периода на войните, през Турция, където е останал да живее девет години. В Турция останали роднините му – пет братя и две сестри. Посочва, че за този дълъг период те са намерили начин да останат и работят там. Посочва, че е влязъл в България незаконно, като единствената му цел е да избяга от несигурното положение в И. след войните и да осигури перспектива на живота си. Съществен факт, който излага жалбоподателя пред административния орган във връзка с наличие на основание за предоставяне на статут на бежанец, е че баща му е бил член и цивилен служител на партията на сваления лидер С. Х. – „БААС“. Ето защо, шиитските милиции го търсели и заплашвали. Настоящият състав споделя становището на административния орган за недостоверност на изложения факт, както съобразява, че сам жалбоподателят посочва, че заплахата от милициите е била по телефона веднъж през 2014 г. , като до напускането му на И. през 2015 г. не посочва други заплахи. Не се посочват такива заплахи срещу другите членове на немалобройното му семейство – пет братя и две сестри. Фактът, че всички те са напуснали безпрепятствено И. и са се устроили за дълъг период в Турция, също е основание да се приеме недостоверност на изложената бежанска история.

Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ **хуманитарен статут** се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция, 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. В административното производство са обсъдени справки на ДАБ за икономико-социалното положение в И., като пред съда са представени такива от 13.09.2024 г. , 29.11.2024 г. и 09.04.2025 г. , като правилно е прието, че след войните и падането на режима на С. Х., положението в И. показва нестабилност, но бележи възстановяване, което достига до най-висока степенна сигурност към настоящия момент, поради което за жалбоподателя не съществува реална опасност по смисъла на т. 3 от цитираната разпоредба. Административният орган е обсъдил критерии за понятието „тежки посегателства“ възпроизведени в чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Правилно с обжалваното решение се приема, че в случая се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение от 17.02.2009 г. на Съда на европейските общности по тълкуването на чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година, които се прилагат във връзка с чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Според това решение, наличието на подобна заплаха по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращо въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, поради самия факти на пребиваване там, е изложено на реална опасност да претърпи тежки заплахи. Правилно с обжалваното решение е прието, че спрямо жалбоподателя не са налице

сериозни и потвърдени заплахи, налични към момента на процедурата, за да се счита, че ако се завърне в държавата си по произход И., той би бил изправен пред реален риск от тежки посегателства, именно поради установеното възстановяване сигурността в И..

Следва да се обърне внимание на разпоредбата на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, според която хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. Тази разпоредба дава възможност на приемащата държава да предостави хуманитарен статут на чужденец, когато за него не са налице общите критерии по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, но са налице други критерии от общохуманитарен характер. Такива биха могли да бъдат например нужда от лечение, епидемии в страната на произход, както и др.под. По делото не се установиха такива факти за жалбоподателя. Не се доказаха и другите алтернативи по чл.чл. 8 и 9 от ЗУБ за предоставяне на международна защита. Както се изложи по-горе, в проведеното интервю жалбоподателят посочва, че той е бежанец от несигурната обстановка в И., през Турция, където е останал с роднините си – пет братя и две сестри, девет години. Правилно е съображението, че няма никакви основания да се приеме, че има основателни причини да се счита, че жалбоподателят няма да бъде допуснат отново на територията на Турция и че не би бил защитен от властите, ако поиска закрила. Факт е, че през април 2013 г. А. приема всеобхватен, насърчен от ЕС „Закон за чужденците и международната закрила“, който установява специална правна рамка за убежището в Турция и потвърждава задълженията ѝ към всички лица, нуждаещи се от международна закрила, независимо от страната им на произход. Според Върховния комисариат за бежанците на ООН, „ ... европейското законодателство в областта на убежището и миграцията е ясно видимо в турското законодателство в областта на убежището, благодарение на тази реформа ...“. Предвид това следва да се приеме, че жалбоподателят се ползва с особения статут на временна закрила в Турция, където продължават да живеят роднините му, които ползват достъп до здравна и образователна система, достъп до пазара на труда. Ето защо, Турция следва да се определи, като трета сигурна държава по смисъла на §1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Посоченото разкрива характеристиките на лице – икономически мигрант. Това е допълнително основание за отхвърляне на молбата му за предоставяне на международна закрила на основание чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

В заключение и изчерпателност следва да се посочи и следното: административният орган съобразява, че по преписката е постъпило писмо на ДАНС, с което се възразява на жалбоподателя да бъде предоставена закрила в Република България. Това становище е издадено на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗАДН. Съгласно тази разпоредба ДАНС осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденците в Република България, като дава становища по молби за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут и временна закрила по ЗУБ, като това правомощие е предвидено изрично и в чл. 58, ал. 10 от ЗУБ. В становището, присъединено към настоящото производство в секретен том, се посочва, че жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност на Република България, което се споделя от настоящия съдебен състав. Административният орган съобразява, че становището изхожда от специализиран орган за контраразузнаване и сигурност, чиято основна функция е разкриване, предотвратяване, пресичане и неутрализиране на заплахите за националната сигурност – чл. 2, ал. 1 от ЗДАНС. Този специализиран орган притежава изключителната компетентност да извърши преценка за наличие на обстоятелствата по чл. 12, ал. 1, т. 6 и чл.12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ в съответствие с правомощията си по ЗДАНС. Ето защо, съображението на административния орган е, че установената заплаха за националната сигурност е извършена от компетентен орган, което становище е обвързващо

органа по предоставянето на международна закрила, който следва да изпълни императивните норми на чл. 12, ал. 1, т. 6 и чл.12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ при обвързана компетентност: на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за националната сигурност, не се предоставя статут на бежанец или хуманитарен статут. Цитира се чл. 17, т. 1, б. „г“ от ДИРЕКТИВА 2011/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, според който гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни основания да се счита, че съответното лице представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата-членка, в която се намира.

Жалбоподателят, обаче, възразява че ответникът не е следвало да действа при условията на обвързана компетентност, а при оперативна самостоятелност. В този смисъл – решение по дело С-159/21 на СЕС – не се допуска национална уредба, при която органи на националната сигурност с немотивирно становище да констатира, че едно лице представлява заплаха за националната сигурност. Необходимо е за всеки един случай, конкретно да се извърши преценка. Не е бил запознат със становището на ДАНС. Не става ясно как е било мотивирано то. При тези възражения, Решение № 9349 от 9.10.2023 г. на ВАС по адм. д. № 4863/2023 г., IV о., докладчик председателят К. Х., разяснява, че установената до постановяването на горепосоченото решение на СЕС, практика на състави на четвърто отделение на ВАС, /според която при отрицателно становище на ДАНС, председателят, съответно заместник председателят на ДАБ, най-общо е длъжен да откаже предоставянето на международна закрила/, както е станало в настоящия случай. Решението на ВАС развива и следните съображения: според постоянната практика на СЕС принципът на предимство на правото на Европейския съюз /ЕС, Съюза/ утвърждава върховенството на правото на Съюза над правото на държавите членки. Този принцип задължава всички институции на държавите членки да осигурят пълното действие на различните съюзни норми, като правото на държавите членки не може да накърнява признатото действие на тези норми на тяхната територия. Позоваването от държава членка на разпоредби на националното право, включително и конституционни, не би могло да засегне единството и ефективността на правото на ЕС, защото действието на принципа на предимство на съюзното право обвързва всички органи на дадена държава членка, без националните разпоредби да могат да са пречка за това /справка - решение от 23.11.2021 г. на СЕС по дело С-564/19, т. 78 и т. 79/. В логиката на изложеното до тук е и схващането, неотклонно застъпвано в практиката на СЕС, че когато националната правна уредба не може да се тълкува в съответствие с изискванията на правото на ЕС, принципът на предимство на правото на Съюза изисква националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на разпоредбите на съюзното право, да гарантира пълното им действие, като при необходимост по собствена инициатива да остави без приложение противоречащите им разпоредби от националното законодателство, дори да са по-късни, без да е необходимо да иска или да изчаква предварителната им отмяна по законодателен или по какъвто и да било друг ред, предвиден в конституцията /справка - решение от 18.01.2022 г. на СЕС по дело С-261/20, т. 30/. Неизменна част от правото на Съюза, неминуемо ползваща се с предимство пред националното законодателство, е и практиката на СЕС, в частност - с оглед данните по настоящото дело, постановените от Съда решения /заклучения/ по отправени от националните юрисдикции на държавите членки, преюдициални запитвания, в предвиденото в чл. 267 от Договора за функциониране на ЕС /ДФЕС/, производство. Още в ранната практика на СЕС е

прието, че преюдициалните заключения се ползват със задължителна сила на тълкуваното нещо, която важи безусловно спрямо всички национални съдилища на всички държави членки /справка - А. К., "Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности", издателство "С." 2008 г., стр. 282/. Именно затова и една от възприетите в практиката на СЕС хипотези, при която отпада задължението за отправяне на преюдициално запитване от страна на националните юрисдикции, чиито решения не подлежат на обжалване, е тази, при която разглежданата разпоредба е била предмет на тълкуване от Съда. Задължителният характер на вече даденото тълкуване по чл. 267 ДФЕС може да лиши, според СЕС, предвиденото в трета алинея на тази разпоредба задължение /на националните юрисдикции, чиито решения не подлежат на обжалване/ от основание и така да го изпразни от съдържание, и по-специално - когато повдигнатият въпрос е по същество идентичен с въпрос, който вече е бил предмет на преюдициално решение по подобно дело или когато разглежданият правен въпрос е разрешен в установената практика на Съда, независимо от естеството на производствата, по които е постановена тази съдебна практика, и дори да няма пълно съвпадение на спорните въпроси /справка - решение от 06.10.2021 г. на СЕС по дело С-561/19, т. 36/.

Анализът на изтъкнатите принципни постулати, ценени в контекста на данните по делото и сходството на последните с фактите, установени в главното производство по дело С-159/21 на СЕС, биха обосновавали извод за незаконосъобразността на оспорения индивидуален административен акт поради противоречието му с постановеното по същото дело на СЕС, решение от 22.09.2022 г., а оттам - и за основателност на жалбата. В случая, обаче, се установи, че независимо от становището на ДАНС, за жалбоподателя не са налице критериите за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. И това, независимо от цитираното решение на ВАС, според което следва да се съобрази даденото в заключението на СЕС по дело С-159/21, тълкуване на относимите към правния спор разпоредби от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26.06.2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила /Директива 2013/32/ЕС/ и Директива 2011/95/ЕС от 13.12.2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанец или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила /Директива 2011/95/, въведени в българското законодателство чрез разпоредбите на ЗУБ. Според възприетото от СЕС в решението му по дело С-159/21, чл. 4, § 1 и § 2, чл. 10, § 2 и § 3, чл. 11, § 2 и чл. 45, § 3 от Директива 2013/32 във връзка с чл. 14, § 4, б. А и чл. 17, § 1, б. г от Директива 2011/95 не допускат национална правна уредба, съгласно която, когато органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, са констатирани с немотивирано становище, че дадено лице представлява заплаха за тази сигурност, решаващият орган е длъжен системно да отказва да предостави субсидиарна закрила на това лице или да отнеме предоставената по-рано международна закрила на същото лице, като се основава на споменатото становище. Според мотивите на Съда в горепосоченото решение, единствено решаващият орган, /който според чл. 2, б. "е" от Директива 2013/32 е всеки квазисъдебен или административен орган в държавата членка, компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила, както и да вземе решение като

първа инстанция по такива случаи, тоест по аргумент от чл. 48, ал. 1, т. 1 и чл. 52 ЗУБ - председателят или заместник председателят на ДАБ/, под съдебен контрол, е този, който трябва да направи преценка на всички релевантни факти и обстоятелства, включително свързаните с прилагането на членове 14 и 17 от Директива 2011/95, едва след която да приеме решение. Този орган не може надлежно просто да приведе в действие решение, прието от друг орган, което е задължително за него по силата на национална правна уредба, и само на това основание да откаже да предостави субсидиарна закрила или да отнеме предоставената по-рано международна закрила. Напротив, решаващият орган трябва да разполага с цялата релевантна информация и като я вземе предвид, самостоятелно да прецени фактите и обстоятелствата, за да определи съдържанието на решението си, както и да го мотивира в пълна степен. Решаващият орган трябва да има свобода на преценка, за да реши дали съображения, свързани с националната сигурност на съответната държава членка, трябва да доведат до отказ от предоставяне на хуманитарна закрила или до отнемане на статута на бежанец, което изключва вероятността констатирането на заплахата за тази сигурност автоматично да предполага подобен отказ или отнемане. С оглед на самите функции на решаващия орган, значението на информацията, предоставена от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност и нейната относимост към целите на решението за предоставяне на международна закрила, е необходимо да бъдат свободно преценявани от решаващия орган, който няма как да бъде задължен да се основа на немотивирано становище, издадено от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, на база оценка, чиято фактическа основа не му е известна.

Предвид изложеното до тук следва да се приеме, че в рамките на цялостно изследване на фактите и обстоятелствата по реда на чл. 35 от АПК, освен интервюто с жалбоподателя, административният орган е приобщил по преписката и справки относно политическата и икономическата обстановка в И. на Дирекция „МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ“ при ДАБ при МС, както и справки от други администрации – МВР, ДАНС. Това разкрива всеобхватно и детайлно изследване на релевантните за издадения административен акт факти. Спазено е изискването на чл. 35 от АПК.

Предвид гореизложеното, и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК съдът приема, че жалбата следва да отхвърли.

Въз основа на гореизложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Д. Г., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на И., съд. адр. [населено място] 1527, [улица], партер срещу Решение № 10341/01.10.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ.

Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд, в четиринадесетдневен срок от съобщението, че е изготвено.